Biologisch tuinieren, een levenswijze.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

tuin hier
wat je zelf tuint is top

Biologisch tuinieren. (1)
Welkom bij Velt en Volkstuin.
Teelt technische aspecten.

Voor Velt “Damvallei” en
Volkstuin “Gentbrugge”
29 januari 2015.

Ecologisch moes - tuinieren is samenwerken met de natuur.

- Planten kiezen die geschikt zijn voor bodem en klimaat in je tuin.
- Geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen.
- Seizoensgebonden groenten telen.
- Ecologische gewasbescherming en onkruidbestrijding.

Ecologisch tuinieren. (2)
op het vlak van bodemzorg.

	Gangbare teelt	Ecologisch telen
	kunstmest	**Organische mest**
	direct	indirect
humusopbouw	Nee	Ja
Aandacht voor bodemleven	Nee	Ja
Werking & uitwerking	Snel	Traag
Uitspoeling	Ja	Nee

Ecologisch moes - tuinieren
Vruchtwisseling.

In een gangbare tuin.

- Dikwijls dezelfde plantenfamilies die mekaar opvolgen.
- Dezelfde voedingsstoffen.
- Dezelfde bodem gebonden ziektes.

Maar in een bio –tuin is

Vruchtafwisseling

DE oplossing.

Ecologisch moes - tuinieren
Gewasbescherming

Gangbare tuin.

- Belager → plaag → bestrijding met chemische producten. Sterkste insecten overleven, gevolg meer bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

In een ecologische tuin.

- Belagers voorkomen door goede bodemzorg, vruchtafwisseling en natuurlijke vijanden.
- Belager verdragen = natuurlijke vijand aantrekken.

Deel 1: teelttechnieken

- Hoe en waarom voorzaaien?
- Wat is verspenen?
- Zelf zaaigrond maken.
- Zelf potgrond /verspeengrond maken.

Wat is er mooier dan…

- Een mooi en eerlijk (= biologisch) eindresultaat.
- Gewassen welke staan te “blinken” van gezondheid, getuigen van een goede jeugd.
- Daarom zijn de voorbereidingen in het prille voorjaar zo belangrijk.

“Zaden”, waar alles mee begint.

Zaden. (1)

- Liefst kiezen voor zaadvaste rassen.
- Bij voorkeur van biologische oorsprong zijn.
- “Een naam ” in de zaadwereld doet het nog steeds.

Zaden.(2)

- Verse zaden kan je ruiken. (niet alle !!)
- Moeten zuiver en kiemkrachtig zijn.
- Kunstmatige selecties : zijn geen garantie.

Zaaien …

- In welke grond??
- Zaaidiepte van de zaden.
- Mag ik dun, of wat dikker zaaien ?
- Wat te zaaien, en op welk tijdstip.
- De ras keuze, een bepalende factor.
- En hoe staat het met de temperatuur?

Zaaigrond en zijn eigenschappen.

Zaaigrond

Waar moet zaaigrond aan voldoen?

- Niet te rijk zijn aan voedingsstoffen.
- Goed het water kunnen vasthouden.
- Voldoende licht en luchtig zijn.
- Vrij zijn van schimmels…

Zaaigrond.

- Kan je kopen in een tuincentrum.
- Maar kan je ook zelf maken.
- Wat doen we erin.
- Compost ?? Ja maar…
- Opletten voor onverteerde plantenresten.
- Kiem remmende schimmels.

Zaaigrond: eigen samenstelling

Wat stoppen we erin?

- 1/3 biologische potgrond. deze bevat meer kokosvezels i.p.v. turf; veenmos en schorscompost. pH rond 6.
- 1/3 tuingrond = grond uit jou tuin, niet bemest het afgelopen seizoen. pH ? (*)
- 1/3 kokosvezel of “kokopeat”, turf enkel als optie. pH rond 6.
- (*)schimmels opgelet !!

Zaaigrond : samenstelling

Zaaigrond. Deel 1

En wat nog ?

- Wat gesteentemeel onder de vorm van :
- Lava – of basaltmeel. Bevat mineralen, kiezel en wat kalk. Bij het gebruik van turf kan dit van pas komen. Turf heeft pH van 4.
- Kokopeat of de turf goed vochtig maken en nu mengen.

Zaaigrond: potgrond, tuingrond en kokopeat.

Zaaigrond mengen.

Nog wat basaltmeel.

En klaar is …

Zaaibakken en zaaitafels…

Waarop letten als we zaaien in…

- Zaaibakjes : zorg voor voldoende diepte…
- Want de wortels van het zaaigoed moeten kunnen uitgroeien.
- En hierdoor droogt de grond minder snel uit.
- Piepschuim bak: hoogte 10 tot max 15 cm.

Zaaibakken uit piepschuim.

- Voldoende diepte, zeker 10 cm voorzien.

Zaaibakken en zaaitafels vullen.

Zaaien maar…

Op wat te letten…

- Zaden niet te diep leggen…
- De dikte is meestal de zaaidiepte.
- Zorg ervoor dat de zaden een goed contact hebben met de grond.
- Dus stevig aandrukken.
- En afdekken met wat wit zand → tegen mogelijke kiemschimmels.

En zo start de lente…

En zo start de lente…

Zaaibakken bedekken.

- Na het zaaien, de bodem bedekken met droog wit zand.
- Dit om eventuele kiemschimmels te verhinderen schade aan te richten.
- Broezen met gieter.

Zaaibed bedekken met wit zand.

Groenten zaaien die tegen koude kunnen.

- Nogal wat groenten kunnen vroeg worden uitgezaaid.
- Kunnen tegen koude, maar opletten voor de juiste ras keuze.
- Zaden goed aandrukken!
- En broezen met gieter.

Wie kan tegen de koude?(1)

- De meeste pluksla soorten: eikenblad, witte dunsel, enz.
- Radijsjes voor teelt onder bescherming.
- Vroege kolen soorten: bloemkolen zoals “Mechelse vroege”; 4 jaargetijden, Alpha’s, spitskool, enz.

Wie kan tegen de koude? (2)

- Prei .
- Spinazie, maar kies juiste soort.
- Kervel.
- Vroege wortelen.
- zaaiui en plantui en sjalotten.

Snij – en pluksla onder bescherming.

Nog enkele lekkere voorbeelden…

- Radijsjes onder glas: type “broeiradijs” speciaal voor glasteelt.
- ras: Saxa ; Novired.
- Pure vitamines in prille lente.
- Ontwikkelen weinig blad, maar wel een mooie knol.
- Zaaien vanaf begin februari.

Radijsjes op zaaitafel en bak.

Kiemende radijs op zaaitafel

Radijsjes (2)

Pure vitamines in de lente.

Radijsjes in bak.

En daar zijn ze…

Onder bescherming…een andere wereld.

Werken onder bescherming.

Voordelen:

- Tijdswinst !
- Gewasbescherming!
- Betere omstandigheden voor groenten en tuinder.
- Nieuwe mogelijkheden …

Heb je een vaste serre of bak. (1)

Hoe hou je de bodem in optimale conditie?

- Spoel de grond heel goed door ! 150 liter water per m² geven is nodig.
- Dit kan gebeuren in meerdere keren. (december/januari).

Heb je een vaste serre of bak.(2)

Hoe hou je de bodem in optimale conditie?

- Is er sneeuw ?? voer maar binnen…
- Ontzilting van de bodem, doorspoelen van de zouten.

Vaste serre of bak. (3)

- Vochtig houden van de bodem, en schadelijke insecten sterk beperken. Vooral de eieren en poppen van de witte vlieg.
- Bodemleven blijft zo aanwezig.
- Want kurkdroge grond is een dode grond.

Er staat water in de serre !

Regenwater en een

dompelpomp, en

laat maar lopen.

Nog even laten lopen…

Of mag het ook wat sneeuw zijn?

Compost in de serre.

Zaaigrond er bovenop.

Spinazie onder glas of buiten…heerlijk

Wat te kiezen ???

- Rondzadige soorten: kunnen niet tegen koude en lage temperaturen.
- Scherpzadige soorten: kunnen goed tegen lage temperaturen, en kortere daglengte.
- Kies je voor soort die tegen koude kan, en geschikt voor te zaaien onder bescherming.

Rond of scherpzadig?

Spinazie onder glas (1)

- Zaaien begin februari.
- Breedwerpig, niet te dik…als het kan.
- Goed aandrukken en broezen.
- Afdekken met wit zand en even wachten..
- Oogsten in april.

Spinazie in de serre (2)

Spinazie in de serre. (3)

Spinazie in de serre. (4)

En nu plukken maar.

En buiten…

- Spinazie scherpzadige zaaien in maart op rijen.
- Afstand tussen rijen: 30 cm.
- Dun zaaien.
- Bodem met zaden goed aandrukken.
- Direct broezen.

Spinazie buiten.

Dun zaaien, goed aandrukken en broezen.

Spinazie buiten. (2)

Rond zadige :
Noorman (april)

Scherpzadige : maart.

De koningin onder de kolen…

Bio bloemkool, niet te versmaden.

- Maak je keuze: vroege Mechelse of een Alpha type of 4 jaargetijden…
- Vroeg zaaien: 1ste helft van februari een eerste keer.
- Verspenen = exploderen van het wortelgestel. Nodig voor goed resultaat.

Bloemkool (1)

Bloemkool (2)

Verspenen wat ! en waarom?

- Op korte tijd veel wortel maken.
- Stevige sterke planten maken.
- Garantie op goed eindresultaat “bijna” zeker…
- Zaaigrond is geen “verspeengrond” !!
- Er moet voldoende voedsel aanwezig zijn.

Samenstelling verspeengrond.

- Verspeengrond = 40 % goed verteerde compost.
- 40 % bio – potgrond.
- 15 % kokopeat. (niet strikt noodzakelijk).
- 5 % lavagruis = mineralen en spore – elementen.
- Bentoniet: voeding – en waterbindend vermogen.

Verspeengrond maken (1)

Verspeengrond maken. (2)

lavagruis.

Bentoniet.

Verspeengrond maken (3)

Verspeengrond klaar !

Bloemkool verspenen (1)

goed ! kort en krachtig.

Weg ermee!!

Bloemkool verspenen (2)

Bloemkool verspenen (3)

Even in rust, in afwachting van het grote werk.

Heb ik geen mooie wortels?

Bloemkool uitplant.

De koningin in volle groei !

En kijk daar… een

… bio – bloemkool.

Bloemkool oogst.

Lekkere bio -bloemkool.

Een groente die van warmte houdt…

Knolselder.

Knolselder.

Is dit niet de koning van de selders?

- Ook niet zaaien voor maart.
- Opkweek moet ook in warme omgeving.
- Uitplant buiten in volle grond niet voor half mei.
- Verspenen is bepalend voor het succes.

Selderzaden klaar om …

...om te zaaien.

Zachtjes aan, en niet te dik...

Een beetje geduld met selderzaden.

- Selder zaden hebben wat tijd nodig om te kiemen.
- Gemiddeld een 20 tal dagen.
- Vochtig houden !!

Het is tijd om te kiemen.

Elk gaat zijn eigen weg…

Verspenen van de planten.

- Met verspeengrond.
- Een stenen pot of kunststof ??
- Beiden hebben hun eigenheid.
- Diameter ± 8 cm.

Verspenen maar…

- Grond stevig aandrukken!
- Kunststof potten laten minder water verdampen.
- Steen laat de grond sneller uitdrogen.
- Beworteling verloopt anders.

één voor één…

Even opletten met knolselder…

- Deze worden zo ondiep mogelijk uitgezet.
- Na het verspenen moeten de plantjes neerliggen.
- Is dit niet het geval, en staan ze recht dan staan ze te diep en is een knolontwikkeling niet meer zeker, maar wel veel wortel…

Bleek – en groene volle rib…

- Hier speelt plantdiepte geen rol, want er moet geen knol boven de grond worden gevormd, maar wel een stevige wortelkluit.
- En dan is succes verzekerd !

Ze staan zo graag in een teil…

Een teil.

- is nodig voor een vochtige voet.
- water in teil gieten, moet na 15 tal min. volledig zijn opgetrokken.
- Zo niet is er teveel…

Beworteling van een selder.

- Deze beworteling is een garantie op een goede groei verder in het seizoen.
- En een mooi eindresultaat is nooit ver uit de buurt.

Uitplanten maar…

Half mei voorbij…allen naar buiten.

Over verzorging van selders.

- Af en toe wat bestuiven met lava of basaltmeel kan geen kwaad.
- Ze versterken het blad.
- Ruim planten: omdat ze goed en snel moeten kunnen opdrogen na een regenbui. Schimmelaantasting verminderd.
- Spuiten met heermoes extract is goed.

Stap voor stap…niet te rap.

en dan...

Een tip

- Alle groenten welke een vrucht moeten vormen boven de grond : zo ondiep mogelijk uitplanten.
- Dit geldt voor knolselder en zaaiajuin.
- Indien toch te diep, blijft de knol grotendeels achterwege.

Prei, koning van de tuin.

Geliefde groente in de tuin.

- Maar wel een moeilijke gast.
- Veel soorten: vroege; herfst en winter.
- Vroege soorten “verslijten” sneller !!
- Kies liever voor een “winter” soort en zaai 2 maal.

Luikse winter, een oud ras.

- Winterhard, oud en sterk ras.
- Twee maal zaaien: 1ste zaai aanvang februari, voor de zomerteelt.
- 2de zaai tweede helft april voor de wintervoorraad.

Prei van Luik

Prei van luik op zaaibed.

Preiplanten voor uitplant.

Uitplant aanvang april.

Luikse prei in mei en zomer.

Prei van Luik in volle zomer, wordt geoogst.

Prei oogsten.

- Preivlieg wordt maar actief als prei groot is.
- Is tragere groeier, maar is kwalitatief beter.
- Niets afsnijden bij uitplant !!
- Weinig of geen gewasbescherming.

Oogst prei van luik op einde zomer.

Luikse prei, voor wintervoorraad.

- Gezaaid in april op zaaibed, uitgeplant na vroege aardappelen in juni.
- Ook hier geen insnijding van loof of wortels.

Prei, om lang van te genieten

Biologisch, om van te snoepen.

Jos Van Hoecke